

INSTITUTT
FOR SAMFUNNS-
FORSKNING

ÅRSMELDING
2011

OM INSTITUTT FOR SAMFUNNS- FORSKNING

Institutt for samfunnsforskning er en privat, uavhengig, ikke-kommersiell forskningsstiftelse, lokalisert i Oslo. Vi søker å skape et bredt fagmiljø uten skarpe grenser mellom grunnforskning og anvendt forskning. Institutt for samfunnsforskning ble grunnlagt i 1950. Fra opprettelsen til omkring 1970 spilte instituttet en avgjørende rolle for veksten i samfunnsforskningen i Norge. Instituttet har siden starten vært tverrfaglig orientert, og fører denne tradisjonen videre.

Instituttet har gjennom årene fanget opp nye samfunnsmessige problemer og problemstillinger innenfor hovedtemaene arbeidsliv, politikk og samfunnsliv. I dag er forskningen vår organisert i tre grupper:

Arbeid og velferd forsker på innsikt i arbeidstakernes adferd, virksomhetenes tilpasning og arbeidsmarkedets virkemåte, samt hvordan goder og ulemper fordeles gjennom yrkesarbeid.

Likestilling, inkludering, migrasjon favner et bredt felt av studier av sosial ulikhet og endring. Hovedsatsningsområdene er inkludering og integrering, internasjonal migrasjon og kjønnsrelasjoner og likestillingspolitikk.

Politikk, demokrati, sivilsamfunn forsker på politisk adferd, politiske partier, valg og valgadfærd. Frivillige organisasjoner og sivilsamfunnet som arena for deltakelse, sosial integrasjon, sosial kapital og demokrati er gruppens andre hovedtema.

Ledergruppen:

Foran, fra venstre: Pål Schøne, Ann-Helén Bay, Bernard Enjolras, Grete Svensen og Mari Teigen.

DIREKTØRENS INTRODUKSJON

2

Årsrapporten for 2011 innevarsler at Institutt for samfunnsforskning er i ferd med å endre sin visuelle profil. Vi har skiftet logo og er i slutfasen av en omlegging av våre hjemmesider. Formidling er en viktig del av instituttets virksomhet, og en ny og mer brukervennlig web skal bidra til at vi når enda bredere ut med vår forskning. Logoen har en dobbel funksjon. Ved å framheve hele instituttnavnet ønsker vi å bygge en tydeligere og spissere profil. Samtidig som logoen signaliserer kontinuitet og respekt for instituttets historie, avspeiler den et moderne design og instituttets relevans i vår samtid.

Institutt for samfunnsforskning ble tuftet på en ambisjon om å frambringe akademisk basert kunnskap på områder som er viktige for samfunnsutviklingen. Det er fortsatt en hovedmålsetting for instituttet å være en møteplass for grunnforskning og anvendt forskning. Forskningen dreier seg om viktige temaer for politikk og samfunnsliv. Flerfaglighet sikrer et mangfold av teoretiske og metodiske tilnærminger, samtidig som forskerne kan trekke veksler på og bidra til utviklingen av sin forskningsdisiplin.

I evalueringen av norsk sosiologi som ble gjennomført i 2010 var instituttet blant de mest produktive målt etter vitenskapelig publisering. Rangeringen viser at det er mulig å kombinere samfunnsmessig relevans med høy akademisk kvalitet. Instituttet er også med i to institusjonsforankrede strategiske prosjekter fra en bevilgning som ble lyst ut i kjølvannet av sosiologievalueringen, det ene i samarbeid med Universitetet i Oslo og det andre i samarbeid med NTNU.

I tillegg til forskningsvirksomheten har instituttet redaksjonelt ansvar for to tidsskrifter: Tidsskrift for Samfunnsforskning og Søkelys på arbeidslivet. Begge utgjør en viktig kanal for formidling av norsk forskning på høyt faglig nivå. En artikkel fra Søkelys på arbeidslivet ble av Universitetsforlaget kåret til årets beste artikkel i 2011, i konkurranse med øvrige tidsskrifter som utgis av forlaget. Tidsskrift for Samfunnsforskning oppnådde tilsvarende anerkjennelse i 2008.

2011 har vært et godt år for Institutt for samfunnsforskning. Vi har rekruttert flere svært dyktige medarbeidere, fire forskere har fått opprykk til forsker I-kompetanse og prosjekttilgangen sikrer økonomisk bærekraft.

ADMINISTRASJONEN

4

Instituttet har en internadministrasjon, en informasjonsavdeling og en infrastruktur bestående av en IT-avdeling, et bibliotek som deles med NOVA, samt kantine og drift av bygg.

[Internadministrasjonen](#)

Instituttet har egen resepsjon, eget sentralbord og eget arkivsystem. Avdelingen har ansvar for resepsjonen, dokumentflyt, HMS og HR. Økonomiseksjonen har ansvar for økonomistyring, lønn, regnskap og administrativ oppfølging av prosjektporteføljen. Instituttet eier sine egne lokaler. Internadministrasjonen samarbeider om forvaltning av bygget med Norsk Eiendomsforvaltning AS.

[Informasjonsavdelingen](#)

Avdelingen har hovedansvaret for instituttets formidling gjennom en rekke ulike kanaler. De viktigste er instituttets tilstedeværelse på nett, herunder egne websider, instituttets profilsider i sosiale medier og andre nettsted, arrangementer, seminarer, rapporter og generell mediekontakt. I 2011 ble arbeidet med ny visuell profil og nye nettsider påbegynt. Profilen videreutvikler Institutt for samfunnsforskningens egenart og nettsidene vil åpne for en bredere presentasjon av instituttets forskning.

[Biblioteket](#)

Biblioteket betjener ansatte ved Institutt for samfunnsforskning og NOVA, samt andre bibliotek og eksterne brukere. Tidlig i 2011 ble de fleste tidsskriftene biblioteket abonnerer på kun elektronisk tilgjengelig. Tidsskrifter og aviser i fulltekst, andre fulltekstressurser og tilgang til referansedatabaser er samlet i en portal med felles søkeinngang. I forbindelse med det redaksjonelle ansvaret for Tidsskrift for Samfunnsforskning inngikk Institutt for samfunnsforskning og Universitetsforlaget en avtale om idunn-basen sommeren 2011. Alle ansatte ved har nå full tilgang til hele idunn-basen.

[IT-avdelingen](#)

Avdelingen betjener administrasjon og forskere ved Institutt for samfunnsforskning. IT-avdelingen skal ikke drifte egne datasystemer, og all drift av servere gjøres derfor av eksterne leverandører. Arbeidet med å sette ut driften av servere ble påbegynt i 2010 og er nå på det nærmeste sluttført. Kun e-post kjøres fremdeles på egen server. E-post forventes å bli flyttet til ekstern server i løpet av første halvår i 2012.

Vår viktigste leverandør av driftstjenester er Universitetets senter for informasjonsteknologi (USIT).

På bildet

Foran, fra venstre: Luisa Klaveness, Grete Svensen (administrasjonssjef), Katrine Denstad, Tove Sollunn, Trude Løv Hansen, Lén-Veronica Kongerud, Jorunn Aarseth, Vegard Kleiven, Jon Haakon Hustad og Ingunn Rasmussen Sørlie.

Gruppemedlemmer (ikke på bildet):

Bjørn Berg, Sidsel Grevle, Rune Hoelseth, Lillian Lund og Jørgen Moland.

ARBEID OG VELFERD

6

Målet for forskningen i gruppen Arbeid og velferd er økt innsikt i arbeidstakernes atferd, virksomhetenes tilpasning og arbeidsmarkedets virkemåte, samt hvordan goder og ulemper fordeles gjennom yrkesarbeid. Et inkluderende arbeidsliv krever både at personer har økonomiske insentiver til å skaffe seg jobb og at arbeidsgivere tjener penger på å ansette dem.

Utdanning

Analysen av utdanning og avkastning av utdanning har vært en viktig del av gruppens innsats. Prosjektet «The educational system in Norway» bringer dette videre. Dette prosjektet analyserer aspekter knyttet til det norske utdanningssystemet med spesiell fokus på forholdet til arbeidsmarkedet. Et funn fra prosjektet ser ut til å være at innvandring påvirker innfødtes utdanningsvalg. Innfødte ungdommer velger seg vekk fra utdanninger hvor det er stor konkurranse fra innvandring. I en annen studie viser vi at konjunkturer også betyr mye for sannsynligheten for frafall i utdanning. Sannsynligheten for å avslutte videregående skole uten å fullføre er høyere i gode enn i dårlige tider. Dette kan skyldes at alternativene i arbeidsmarkedet er bedre i gode tider enn i dårlige. I 2011 fikk vi også tildelt et nytt utdanningsprosjekt som vil blant annet undersøke sammenhengen mellom helse og utdanningsvalg, overgangen mellom skole og arbeid, og betydningen av lærerkvalitet.

Sykefravær

Gruppen er involvert i to store prosjekter som studerer sykefravær. I prosjektet «Friends or foes? Understanding the role of firms and workplaces for worker health» analyserer vi betydningen av bedrifters tilpasning for ansattes helse. Et funn er at sosiale normer på arbeidsplassen ser ut til å spille en viktig rolle for sykefraværnivået på arbeidsplassen. Prosjektet «On the margins - Sickness absence and labour market exclusion in high risk groups», analyserer sykefravær blant ikke-vestlige innvandrere. Prosjektet ser blant annet på betydningen av helse og slitasje. De første resultatene fra dette prosjektet viser at en grunn til at ikke-vestlige innvandrere har høyere sykefravær enn innfødte, er dårligere selvpålevd helse.

Flyttemønstre

Studier av betydning av innvandreres regionale flyttemønstre for økonomisk vekst er et tema som har vært belyst de senere årene. Resultater fra disse studiene viser blant annet at innvandrere – gjennom å være mer mobile på arbeidsmarkedet – bidrar positivt til økonomisk vekst. Temaet vil nå bli videreført i et større prosjekt om regionale konsekvenser av ulike former for endringer i de lokale arbeidsmarkedene. Dette er et samarbeidsprosjekt med Statistisk sentralbyrå og er finansiert av Norges forskningsråd.

Husholdning og familieøkonomi

Studier av husholdning og familieøkonomi har i

På bildet

Foran, fra venstre: Pål Schøne (forskningsleder), Marianne Røed, Idunn Brekke, Erling Barth, Kjersti Misje Nilsen, Henning Finseraas, Harald Dale-Olsen, Kristine von Simson og Inés Hardoy.

flere år vært en sentral del av temaporteføljen til gruppen. Dette blir blant annet studert i prosjektet: «Public Policy and the Labour Market Attachment of Different Households». Et funn er at biligere barnehage ser ut til å ha en positiv effekt på småbarnsmødres arbeidstilbud, selv i et land som Norge hvor arbeidstilbudet for kvinner allerede er høyt. I et tilknyttet prosjekt har også to forskere fra gruppen bidratt til å evaluere effekten av loven om kjønnskvoltering til ASA-styrer på foretakenes lønnsomhet. Resultatene viser at det er ingen sammenheng mellom ASA-reformen og foretakenes lønnsomhet.

[Inkludering og ekskludering](#)

8 Gruppen har i en årrekke vært opptatt av spørsmål knyttet til inkludering og ekskludering på arbeidsmarkedet. Gruppen er derfor en sentral deltaker i prosjektet: «Trygd i kontekst – Rettferdighet, Effektivitet, Fordeling (TREFF)». Prosjektet tar utgangspunkt i det klassiske trygdepolitiske dilemmaet mellom rettferdighet og effektivitet. Gruppen er spesielt knyttet til delprosjektet som skal forklare tilpasninger og overganger for personer som står utenfor

eller i randsonen av arbeidsmarkedet. Foreløpige resultater viser blant annet at kravene til produktivitet har økt i Norge de senere årene, og at ungdom som mister jobben i en nedbemanning eller konkurs får en midlertidig negativ sysselsettingsutvikling, men at de fleste «henter seg» godt inn etter noen år. I et tilknyttet arbeid har Erling Barth sammen med Kalle Moene ved Universitetet i Oslo studert likhetsskapende mekanismer i en velferdsstat som den norske. Et sentralt funn er at likhet skaper mer likhet.

Institutt for samfunnsforskning har lange tradisjoner for å bygge opp og benytte surveyundersøkelser på bedriftsnivå. I 2011 ble det arbeidet med å etablere et datasett til prosjektet «Work Life Challenges - workforce management and worker involvement solutions». I dette prosjektet lager vi en ny arbeids- og bedriftsundersøkelse, med en kobling av survey og registerinformasjon. Prosjektets hovedmål er å bidra til en forståelse av hvilken rolle foretak, bedrifter og arbeidsplasser har for ekskludering og inkludering av arbeidstakere. Datasettet vil være klart til analyse i løpet av 2012.

LIKESTILLING, INKLUDERING, MIGRASJON

Forskningsgruppen Likestilling, inkludering, migrasjon (LIM) har som mål å være i forskningsfronten på studier av et stadig mer flerfoldig samfunn. Vi er opptatt av spenningsflatene mellom nasjonale og internasjonale forhold – og av å kombinere grunnforskningsambisjoner med forskningsprosjekter med høy grad av relevans for ulike samfunnsgrupper. En viktig del av våre aktiviteter handler om å utvikle og sikre grunnlaget for videre forskning på våre hovedinnsatsområder. Vår forskning er ofte av stor relevans for den løpende politiske debatten og vi er derfor opptatt av at våre bidrag kan være med å fremme en kunnskapsbasert offentlig debatt om viktige spørsmål.

Migrasjonsforskning

I 2011 hentet vi og startet opp flere viktige forskningsprosjekter innenfor migrasjonsforskningen. Disse er viktige og gir gode muligheter for å videreføre og ikke minst videreutvikle migrasjonsforskningen. Prosjektet «Migration to Norway – flows and regulation», finansiert av Norges forskningsråd over VAM-programmet, vil beskrive og analysere migrasjonssituasjonen for Norge og et knippe europeiske land. Hva som styrer tilstrømmingen av mennesker til Norge fra utenfor Europa er studiens fokus. I denne studien tar vi på alvor at migrasjonen og utformingen av motakerlandenes politikk ikke skjer i et vakuum. De

to fenomenene er delvis bestemt av hverandre. Et sett med reguleringer kan føre til tilpasninger fra migrantene, som igjen kan utløse nye regelsett. I tilknytning til vår satsning på kunnskapsutvikling om migrasjonsrelaterte spørsmål inngikk vi også i 2011 et samarbeidsprosjekt med Justis- og beredskapsdepartementet og Utlendingsdirektoratet (UDI) om arbeidet med å drive det norske kontaktpunktet for det europeiske migrasjonsnettverket «European Migration Network». Institutt for samfunnsforskning påtok seg også i 2011 å være sekretariat for «Nordic Migration Network», som er et viktig forskernettverk for samarbeid om migrasjonsspørsmål i Norden. Samlet sett har instituttet etablert en svært solid posisjon som bidragsyter til forskning og debatt om migrasjonssituasjoner og politikktutvikling.

Velferd og inkludering

Forskning på velferd og inkludering er et annet viktig satsningsområde, med forskning på trygdeordninger og sykefravær som sentrale temaer. Disse prosjektene orienteres rundt noen klassiske trygdepolitiske dilemmaer mellom rettferdighet og effektivitet. Sykefraværsforskning undersøker sykefravær som politisk diskurs, men også hvordan ulike former for politikktutvikling har betydning for sykefraværet, særlig blant utsatte grupper, som deler av innvandrerbefolkningen. Bevilgningen fra Norges forskningsråd til evalueringen av pensjonsreformen er et nytt og viktig tilskudd til velferdsforskningen i vår forsknings-

10 gruppe. Prosjektet vil studere den politiske prosessen bak pensjonsreformen, slik den utviklet seg før, under og etter Pensjonskommisjonens arbeid. Den overordnede problemstillingen er å forklare hvordan det var mulig å få gjennomført en strukturell pensjonsreform i Norge på tross av at behovet er mindre åpenbart enn i andre land, på grunn av eksepsjonelt sterke statsfinanser og fraværet av en akutt økonomisk krise. Vi vil sammenligne reformen med tilsvarende prosesser i Sverige og Danmark som en kilde til undring, forklaring og evaluering. Videre vil vi studere det reformerte pensjonssystemet i et komparativt perspektiv med vekt på systemets økonomiske bærekraft og dets evne til å gi en tilfredsstillende inntektssikring i alderdommen. Den økonomiske bærekraften vil bli analysert primært ved hjelp av generasjonsregnskapsmetodikk, mens det fremtidige ytelsesnivået til ulike kategorier av lønnstakere vil bli analysert ved hjelp av data fra EU og OECD.

Likestilling

Likestillingsforskning er et tredje satsningsområde med stor oppmerksomhet i gruppen. I 2011 avsluttet vi en større evaluering av regjeringens handlingsplan mot tvangsekteskap. Vi sluttførte også en undersøkelse om hvordan unge menn kan være berørt av problemkomplekset tvangsekteskap, «ekstrem kontroll» og æresrelatert vold. Dette er alvorlige spørsmål som berører innvand-

ring, integrasjon og flerkultur. Forskningen ved instituttet på familie og hushold bestreber seg også på brede tilnærminger til kjønns- og likestillingsproblematikk. I 2011 arbeidet vi med to større prosjekter finansiert av Norges forskningsråd som tar opp samfunnsmessige utfordringer og endringer i møtet mellom den nordiske velferdsmodellens likestillingsprosjekt og nye familie- og samlivsformer. I prosjektet «Nye familiekulturer» ønsker vi for det første å bidra til ny forståelse av familie og samliv som arena for omforming og reproduksjon av kjønne intimitets- og subjektivitetsformer. For det andre vil vi utforske det norske kjønnslikestillingsprosjektets relevans for ulike typer familiekulturer. Det beslektede prosjektet «Public policy and the labour market attachment of different households» er særlig opp-tatt av å undersøke hva som utløser og hindrer arbeidsmarkedstilpasninger blant ulike grupper i befolkningen. To andre forskningsprosjekter som studerer ulike aspekter ved politikktvikling på likestillingsfeltet sto sentralt i 2011: Prosjektet «Multidimensional Equality Legislative Reforms and Judicial Practices» sammenligner endringer i diskrimineringslovgivningen i Norden. Prosjektet «Kjønnskvolterering til ASA-selskapenes styrer - Demokrati og inklusjon» undersøker den norske reformen om kvotering til styrene i sentrale deler av norsk næringsliv. Begge er finansiert av Norges forskningsråd.

På bildet

Foran, fra venstre: Marjan Nadim, Mari Teigen (forskningsleder), Vibeke Heidenreich, Merel Jonker, Anne Staver, Liza Reisel, Anniken Hagelund, Axel West Pedersen og Arnfinn Haagensen Midtbøen.

Gruppemedlemmer (ikke på bildet):

Anja Bredal, Jan-Paul Brekke, Fredrik Engelstad, Sigtona Halrynjo, Aksel Hatland, Hilde Lidén, Håkon Lorentzen, Julia Orupabo, Jorun Solheim og Monica Five Aarset.

POLITIKK, DEMOKRATI, SIVILSAMFUNN

12

I 2011 har forskningen til gruppen **Politikk, demokrati, sivilsamfunn ved Institutt for samfunnsforskning vært rettet mot hendelser som har preget det norske politiske landskapet. Ungdom som politiske aktører har vært i fokus både i sammenheng med forskning knyttet til NOUen «Ungdom, makt og medvirkning» og forsøket med stemmerett for 16-åringer i årets lokalvalg. Dette året har også vært preget av terrorangrepet som rammet hele Norge, og forskere i gruppen har undersøkt terrorens konsekvenser for sivilsamfunnet, tillit og politisk deltakelse.**

Ungdom og politikk

Ved det norske kommunevalget i 2011 kunne litt over 9000 16- og 17-åringer i 20 kommuner og Longyearbyen stemme. Forskere fra Institutt for samfunnsforskning og Uni Rokkansenteret evaluerte dette forsøket. Bidraget vil gi norske myndigheter et bredere grunnlag for å vurdere en senket stemmerettsalder. Guro Ødegård analyserer i rapporten «Ungdom, valgdeltagelse og stemmerett – en kunnskapsoversikt» argumentene i den europeiske debatten om senkning av stemmerettsalderen. En senkning kan bidra til økt valgdeltagelse på sikt. I land hvor stemmerettsalderen er 16 år, har det vist seg at 16-åringene i høyere grad benytter seg av stemmeretten enn eldre velgere under 30 år. Flere forskere mener livssituasjonen er forklaringen. Mange 18-åringer

har avsluttet videregående, flyttet hjemmefra og er i ferd med å etablere nye nettverk. Denne krevende situasjonen kan redusere valgdeltagelsen. Generasjonsperspektivet er viktigere enn livsfaseperspektivet for å forstå holdningsforskjeller mellom aldersgruppene. Valgdeltagelsen blant 16-åringene vil på kort sikt være høyere enn for eldre ungdommer. Langtidsvirkningene vil vi først kunne se når 16-åringene blir eldre. Argumentene for senket stemmerettsalder vektlegger gevinsten man oppnår ved å utvide demokratiet. Mange mener man får et mer representativt demokrati fordi unge får reell politisk makt, og at dette vil bidra til å øke de unges politiske kunnskapsnivå og engasjement. Motstanderne mener 16-åringer ikke er modne nok og mangler nødvendig kunnskap og forståelse for å kunne stemme, og at de derfor ikke kan ta en veloverveid beslutning på valgdagen.

Ungdom og sosiale medier

I rapporten «Ungdommens politiske bruk av sosiale medier» finner Bernard Enjolras og Signe Bock Seggaard at sosiale medier, og særlig Facebook, har blitt en ny og viktig kanal for ungdoms politiske mobilisering og engasjement. Sosiale medier brukes til koordinering av politiske demonstrasjoner, aksjoner og debatter. Facebook, Twitter og blogger fungerer som en plattform for politisk deltakelse, spesielt for de politisk interesserte ungdommene. Unge i alderen 16-26

På bildet

Foran, fra venstre: Ingrid Dahlen Rogstad, Bernard Enjolras (forskningsleder), Signe Bock Seggaard, Guro Ødegård, Kari Steen-Johnsen, Karl Henrik Sivesind, Atle Hennum Haugsjerd, Bernt Aardal, Johannes Bergh, Jo Saglie, Trygve Gulbrandsen og Dag Wollebæk.

Gruppemedlemmer (ikke på bildet):

Rune Karlsen og Staffan Kumlin.

år bruker sosiale medier og særlig Facebook i stor utstrekning. 98 prosent av unge Internettbrukere har en profil på Facebook, og 23 prosent har en profil på Twitter. Gitt at flere finner frem informasjon gjennom bruk av Facebook enn Google kan man anta at Facebook også er en viktig plattform for ungdoms tilgang til politisk informasjon – noe rapporten bekrefter. I tillegg er Facebook og andre sosiale medier viktige arenaer for utøvelse av medborgerskap gjennom mobilisering og deltagelse i politiske aksjoner og debatter.

Sosial kapital

I 2011 har Dag Wollebæk og Signe Bock Seggaard redigert boken «Sosial kapital i Norge» med bidrag fra forskere ved Institutt for samfunnsforskning. Nettverk og tillit utgjør et samfunns sosiale kapital. Norge scorer konsekvent høyt på alle mål for sosial kapital i internasjonale sammenlikninger. Tillit kan vise til ulike former for mellommenneskelig tillit, så vel som tillit til samfunnsinstitusjoner og systemtillit. Nettverk på sin side viser til sosiale nettverk og organisasjonsnettverk. Sosial kapital, i likhet med finansiell kapital, er hverken godt eller ondt i seg selv, men det er måten kapitalen brukes på som avgjør dette. Samtidig er både sosial og finansiell kapital ressurser vårt samfunn knapt ønsker å være foruten. Det betyr også at man ikke kan ta for gitt at mye sosial kapital vil føre til «det gode samfunnet». Det avhenger helt av konteksten og hvordan den sosiale kapitalen forvaltes. Nordmenn er et tillitsfullt folk og kan derfor av noen beskrives som naive – men tillit er en styrke, ikke en svakhet. Tillit styrker forutsetningene for kollektiv handling. Det har etter hvert blitt grundig dokumentert hvordan tillit smører samfunnsmaskineriet på mange ulike måter.

Sivilsamfunn etter 22. juli

Istedenfor å være preget av splittelser og konflikter, fremstår sivilsamfunnet kort tid etter

terrorangrepene som mer mobilisert, engasjert og tillitsfullt. Dag Wollebæk, Bernard Enjolras, Kari Steen-Johnsen og Guro Ødegård undersøkte i 2011 terrorens konsekvenser for sivilsamfunnet. Funnene ble presentert i notatet «Hva gjør terroreren med oss som sivilsamfunn?». Kort tid etter angrepene har terroreren forsterket tilliten mellom mennesker og til institusjoner, særlig til regjeringen og Stortinget. 52 prosent er blitt mer tillitsfulle etter angrepene, mens bare 23 prosent er mer mistroiske. Som ventet er tilliten til de nære relasjonene uendret. Det er tilliten til de ukjente eller de vi kjenner litt som har økt. Forskerne finner en sterkt økende tillit til andre nordmenn, som kan sees i sammenheng med den nasjonale mobiliseringen for fellesskap etter terroreren. Etter 22. juli har vi blitt bevisstgjort verdien av å møte hverandre med tillit istedenfor frykt. Vi holder tettere sammen enn før. Terror har som formål å spre frykt, engstelse og mistro. Det vi allerede kan slå fast, er at på disse punktene har den ikke lyktes.

Sosiale medier viste sin fulle kraft i kjølvannet av 22. juli. Mange enkeltpersoner og organisasjoner brukte Facebook til å informere om rosetogene over hele landet. Hele 44 prosent oppga at de først hørte om rosemarkeringen på Facebook, og 30 prosent gjennom tradisjonelle medier. Sosiale medier, og spesielt Facebook, har gitt mulighet til bredere mobilisering enn den som tidligere har foregått gjennom organisasjonssamfunnet eller gjennom massemedier. Fra flere hold er det blitt spekulert i hvilken effekt 22. juli vil ha for politisk engasjement og deltagelse. Ungdommene synes i større grad enn eldre å ha blitt mobiliserte gjennom frivillige organisasjoner i etterkant av terrorangrepet.

[Årsmelding 2011](#)

UTVALGTE NYHETER

ENGASJERT SIVILSAMFUNN ETTER 22. JULI

16

Unge mellom 16 og 24 år er blitt mer engasjert etter terrorangrepene. – Øyeblikkets mobilisering hos unge kan gi økt politisk deltagelse på sikt, sier Guro Ødegård.

I stedet for å være preget av splittelser og konflikter, fremstår sivilsamfunnet kort tid etter terrorangrepene som mer mobilisert, engasjert og tillitsfullt. Dag Wollebæk, Bernard Enjolras, Kari Steen-Johnsen og Guro Ødegård har undersøkt terrorens konsekvenser for sivilsamfunnet. Funnene presenteres i notatet «Hva gjør terrorren med oss som sivilsamfunn?»

[Unge skiller seg ut](#)

Fra flere hold er det blitt spekulert i hvilken effekt 22. juli vil ha for politisk engasjement og deltagelse. Guro Ødegård sier at unge synes i større grad enn eldre å ha blitt mobilisert gjennom frivillige organisasjoner i etterkant av terrorangrepet.

- Når vi ser på befolkningen som helhet, er det lite variasjon i andelen som er blitt mer eller mindre engasjert. Unntaket er unge mellom 16 og 24 år. Mens 12 prosent av disse er blitt mindre engasjert, melder 18 prosent å ha økt sitt engasjement, påpeker Ødegård.

Terrorhandlingenes effekt for deltagelsen ved lokalvalget høsten 2011 har vært gjenstand for debatt i etterkant av angrepene.

- Viljen til å stemme har økt etter 22. juli.

Andelen som ikke vet om de skal stemme, eller hva de skal stemme på, har gått ned fra 21 til 13 prosent. Det er altså flere som har bestemt seg for hva de vil stemme på, og færre som sier at de ikke vil stemme. Denne økningen er særlig sterk hos ungdom. Andelen som identifiserer seg med et politisk parti er imidlertid uforandret.

- Ungdoms økende stemmevilje kan være et uttrykk for en støtte til demokratiet etter 22. juli, snarere enn støtte til ett enkelt politisk parti. Slik sett kan 22. juli ha gitt unge en grunn til å stemme, sier Ødegård.

- Dersom flere unge bruker stemmeretten ved høstens valg, kan dette øke politisk deltagelse på sikt. Jo tidligere unge deltar, jo større sannsynlighet er det for at de tar med seg deltagelsesmønsteret videre i livsløpet.

[Facebook som informasjonskanal](#)

Sosiale medier har vist sin fulle kraft i kjølvannet av 22. juli. Mange enkeltpersoner og organisasjoner brukte Facebook til å informere om rosetogene

– Terroren har forsterket tilliten mellom mennesker og til institusjoner, ifølge Dag Wollebæk.

– Viljen til å stemme har økt etter 22. juli, særlig blant ungdom, sier Guro Ødegård.

– Massemobiliseringen i kjølvannet av 22.juli viser den store kraften som ligger i de sosiale mediene, sier Kari Steen-Johnsen.

17

over hele landet. Hele 44 prosent oppga at de først hørte om rosemarkeringen på Facebook, og 30 prosent gjennom tradisjonelle medier.

Kari Steen-Johnsen sier at sosiale medier, og spesielt Facebook, gir mulighet til bredere mobilisering enn den som tidligere har foregått gjennom organisasjonssamfunnet eller gjennom massemedier.

- Gjennom Facebook kommuniserer man som regel ikke bare med sine nærmeste venner, men med en rekke mennesker som man kjenner mer eller mindre godt. Disse menneskene er igjen koblet inn i sine nettverk. Nettverk kobles sammen med andre nettverk, forklarer Steen-Johnsen.

En ny form for grasrotmobilisering via sosiale medier har befestet seg i det norske samfunnslivet, spesielt hos de yngre.

- Massemobiliseringen i kjølvannet av 22.

juli viser den store kraften som ligger i de sosiale mediene. Sosiale medier som Facebook vil forbli sentrale verktøy for mobilisering i norsk sammenheng. Facebook åpner for at enkeltmennesker kan ta initiativ, og mobilisere kraft bak sine saker, sier Steen-Johnsen.

Økt tillit

Terroren har forsterket tilliten mellom mennesker og til institusjoner, særlig til regjering og Storting. 52 prosent er blitt mer tillitsfulle etter angrepen, mens bare 23 prosent er mer mistroiske.

- Som ventet er tilliten til de nære relasjonene uendret. Det er tilliten til de ukjente eller de vi kjenner litt som har økt. Vi finner en sterkt økende tillit til andre nordmenn, som kan sees i sammenheng med den nasjonale mobiliseringen for fellesskap etter terroren, sier Dag Wollebæk.

Les på nett:

<http://www.samfunnsforskning.no/ISF/Nyhetsarkiv/Engasjert-sivilsamfunn-etter-22.-juli>

TVANGSEKTESKAP RAMMER OGSÅ GUTTER

18

Gutter og unge menn berørt av tvangsekteskap og autoritær oppdragelse er tilbakeholdne med å fortelle at de har det vanskelig hjemme. - Tvangsekteskap assosieres vanligvis med jenter, og guttene vil ikke fremstå som «svake», mener Anja Bredal.

Sammen med studentassistent Vedran Music har Bredal undersøkt hvordan gutter og unge menn med minoritetsbakgrunn er berørt av tvangsekteskap, autoritær oppdragelse, kontroll og æresrelatert vold.

De har intervjuet 29 menn og to kvinner i alderen 17 til 30 år, fra land med høy forekomst av tvangsekteskap. De fleste kommer fra Pakistan, Irak, Afghanistan, Somalia og Tyrkia. Resultatene presenteres i rapporten «Mellom makt og avmakt». Et sentralt funn i studien er at gutter og unge menn er tilbakeholdne med å fortelle at de sliter hjemme.

- Begrepet tvangsekteskap er sterkt knyttet til jenters situasjon. Gutter kan oppleve det som truende å bli assosiert med et «jenteproblem», hevder Anja Bredal.

- Det er liten bevissthet om at gutter og unge menn kan være utsatt på samme måte som unge kvinner, mener forskeren.

[Autoritær oppdragelse](#)

Flere av de intervjuede mennene har fått en autoritær oppdragelse hvor disiplin er en del av hverdagen. Konflikter med foreldrene handler blant annet om valg av partner og utdanning, og en forventning om å ta medansvar for familiens økonomi. Det hender at foreldre har urealistisk høye forventninger til sønnenes skoleprestasjoner.

- Noen foreldre bruker fysisk vold, hån og krenkelser for å få sønnen til å innordne seg, mens andre appellerer til hans lojalitet og ansvar for familiens ære, forteller Bredal.

- Å være under press på denne måten kan føre til frustrasjon og sinne, særlig hos gutter og menn som ikke er vant til å snakke om følelser. Flere sliter psykisk på grunn av dette. Det er viktig at gutter og menn som er berørt av tvangsekteskap og kontroll skal forstå at de ikke er alene, hverken om å ha problemer eller om å skjule dem, sier forskeren.

[Søsken](#)

Noen gutter og menn oppdras til å passe på sine søstre, slik at de ikke skal bli sett på som «dårlige» kvinner. Dette er en tvetydig rolle der kontroll og omsorg er flettet i hverandre. Noen brødre driver overvåking og regelrett undertrykking,

– Det finnes ikke tilstrekkelig informasjon om gutter som utsettes for begrensninger, vold og kontroll hjemme, sier Anja Bredal

mens andre allierer seg med søsteren. Enkelte unge menn opptrer også svært kontrollerende ovenfor kjærestene sine.

- Tradisjonell maskulinitet gir dem visse privilegier mens foreldrenes tradisjonsbaserte autoritet krever underordning. Rollen som det privilegerte kjønn kan gjøre det vanskeligere å stå fram som underordnet foreldrenes vilje, hevder forskeren.

Samtidig er begge autoritetsformer i endring – foreldres autoritet svekkes, og kvinners stilling styrkes.

- En del unge menn foretrekker å få en kone fra opprinnelseslandet fordi de føler seg truet av kvinner som er oppvokst i Norge. De har lært å frykte kvinner. Gutter og unge menns situasjon må forstås i lys av både makt og avmakt, sier Bredal.

Rapporten «Mellom makt og avmakt» er skrevet på oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Les på nett:

<http://www.samfunnsforskning.no/ISF/Nyhetsarkiv/Tvangsekteskap-rammer-ogsaa-gutter>

KOBLER TEKNOLOGI OG VALGFORSKNING

20

I kommune- og fylkestingsvalget 2011 kunne velgere i ti norske kommuner kunne stemme over Internett. Institutt for samfunnsforskning har fått oppdraget med å lede evalueringen av forsøket.

Evalueringsprosjektet omhandler et politisk kontroversielt tema: elektronisk valg i ukontrollerte omgivelser.

- Det skal bli spennende å komme riktig i gang og gjennomføre et prosjekt som bygger videre på ett av Institutt for samfunnsforskning kjerneområder, nemlig valgforskning. Samtidig tar prosjektet inn en ny dimensjon ved dette feltet: bruken av digitale redskaper, som jo etterhvert er blitt en normal del hverdagen, sier prosjektleder Signe Bock Seggaard.

- Samtidig er det opplagt at nettopp denne nye dimensjonen gir noen utfordringer - men også muligheter - i forbindelse med gjennomføring av valg. Denne koblingen mellom valgforskning og teknologi avspeiles også i sammensetningen av forskergruppen.

Samarbeid

Prosjektet er todelt og involverer forskningsinstitusjoner fra Norge og USA. Fem institusjoner vil samarbeide om evalueringen i Norge: Institutt for samfunnsforskning, Uni Rokkansenteret i Bergen, Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) i Oslo, Norsk regnesentral (NR) i Oslo og Institutt for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO). ISF vil lede og koordinere av prosjektet, som finansieres av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

- Prosjektgruppen er tilknyttet de mest sentrale forskningsmiljøene i landet når det gjelder forskning på lokaldemokrati, politisk deltagelse, valgforskning og tekniske løsninger for inkludering. Vi er svært fornøyd med å skulle samarbeide med Rokkansenteret, NIBR, Norsk regnesentral og Institutt for statsvitenskap, sier Seggaard.

Det vil også bli et omfattende samarbeid med International Foundation for Electoral Systems (IFES), en internasjonal, politisk uavhengig stiftelse.

– E-valgsprosjektet kobler teknologi og valgforskning, sier prosjektleder Signe Bock Seggaard.

Bredt metodespekter

Forskerne vil benytte seg av et bredt spekter av metoder for datainnhenting. I tillegg til en spørreundersøkelse og data fra manntallet, vil det bli gjennomført observasjonsstudier og kvalitative intervjuer med funksjonshemmede.

Det vil også bli holdt fokusgruppeintervjuer med ungdommer, spesielt i de kommunene som samtidig er omfattet av prøveordningen med stemmerett for 16-åringer. Dessuten vil lokal mediedekning av e-valgforsøket bli analysert, og lokale redaktører og journalister vil også bli intervjuet.

Les på nett:

<http://www.samfunnsforskning.no/ISF/Nyhetsarkiv/ISF-kobler-teknologi-og-valgforskning-i-nytt-prosjekt>

MINDRE EFFEKT PÅ SYSSELSETTING ENN FORVENTET

22

Tidligere vurderinger om pensjonsreformens virkninger på sysselsettingen er overdrevent optimistiske, viser ny rapport.

Axel West Pedersen har gått igjennom hovedelementene i pensjonsreformen for å vurdere hvilke konsekvenser den kan få for sysselsettingen i Norge.

- Det er grunn til å tro at reformen ikke får så store positive virkninger på yrkesdeltakelsen som tidligere antatt, sier Pedersen.

Eldrebølge

De store etterkrigskullene nærmer seg pensjonsalderen. Samtidig øker levealderen og dermed blir det flere pensjonister per yrkesaktiv i fremtiden. En sentral tanke bak pensjonsreformen er at den skal få oss til å jobbe mer gjennom livet og utsette tidspunkt for avgang. Hovedelementet blir en inntekstpensjon som opptjenes på årlig lønnsinntekt slik at hvert år i yrkeslivet teller.

I tillegg ble det 1. januar 2011 innført fleksibelt uttak av alderspensjon fra 62 år der den

enkelte selv må betale for sitt valg av avgangstidspunkt, og det åpnes for å kombinere arbeid og uttak av pensjon.

Samlet sett har det vært anslått at reformen på sikt vil føre til en økning i sysselsettingen på om lag åtte prosent sammenlignet med en uendret videreføring av det gamle systemet. Pedersen mener imidlertid det er flere grunner til at man bør nedjustere forventningene om økt sysselsetting som et resultat av pensjonsreformen.

Endrede forutsetninger

Elementer i reformen som kunne forventes å gi økt yrkesdeltakelse er blitt svekket, mener Pedersen.

- Det gjelder for det første økningen av minstepensjonen. For mange vil høyere minstepensjon føre til at gevinsten for å jobbe gjennom livet blir mindre, sier han.

- For det andre reduseres gevinsten fordi mange pensjonister må betale en forholdsvis høy marginalskatt. De nye skattereglene innebærer dessuten en subsidiering av et tidlig uttak av pen-

– Pensjonsreformen kan få liten betydning for offentlige ansatte, mener Axel West Pedersen

sjon, noe som kan tenkes å få en negativ innvirkning på avgangsalder og yrkesaktivitet etter fylte 62 år.

- Sist, men ikke minst, betyr utfallet av tarifforhandlingene i 2009 at reformen må forventes å få liten betydning for den tredjedelen av lønnstakerne som jobber i offentlig sektor. Offentlig ansatte trenger ikke mer enn 30 års opptjening for å få full pensjon, og de vil i liten grad bli premiert for å fortsette å jobbe etter fylte 62 år, forteller Pedersen.

Rapporten ble skrevet på oppdrag fra Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Les på nett:

<http://www.samfunnsforskning.no/ISF/Nyhetsarkiv/Mindre-effekt-paa-sysselsetting-enn-forventet>

UTFORDRINGER I ET MULTIKULTURELT SKANDINAVIA

24

Boken [Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia](#) tar utgangspunkt i utfordringer knyttet til etnisk mangfold og integrering i de skandinaviske landene. Den belyser ulike sider ved forholdet mellom innvandring og politikk: integrasjon og deltagelse, politisk opinion, og utforming og iverksetting av politiske tiltak.

Ann-Helén Bay har redigert boken sammen med Bo Bengtsson ved Universitetet i Uppsala og Per Strömblad ved Institutet för Framtidsstudier. Selv om det finnes mye skandinavisk forskning om innvandring, har få av disse bidragene en statsvitenskapelig tilnærming.

[Tidligere homogene stater](#)

- Andelen innvandrere i befolkningen har økt i de skandinaviske velferdsstatene. Dette er en av de største samfunnsmessige endringene

i Norge, Sverige og Danmark i nyere tid, sier Ann-Helén Bay.

Tradisjonelt har de skandinaviske landene vært etnisk homogene, men er i dag preget av større etnisk og kulturelt mangfold.

- Vårt politiske system og velferdsstatens ordninger ble etablert i en historisk epoke preget av befolkningsmessig homogenitet. Dette byr på forskjellige utfordringer, som politisk og sosial integrering, mener Bay.

[Mangfold og inkludering](#)

Boken springer ut av en nordisk fagkonferanse i statsvitenskap i Tromsø i 2008. 19 forfattere har bidratt med kapitler som tar for seg ulike dilemmaer knyttet til mangfold og inkludering i flerkulturelle samfunn.

I kapitlet *Political Integration of Minorities* analyserer Johannes Bergh og Tor Bjørklund valgdeltagelse blant minoritetsbefolkningen i

Ann-Helén Bay har sammen med Bo Bengtsson og Per Strömblad redigert en bok om utfordringer for skandinavisk politikk som følge av økt innvandring og kulturelt mangfold.

Norge. Personer med innvandrerbakgrunn har lav valgdeltakelse, og det er stor variasjon mellom ulike minoritetsgrupper.

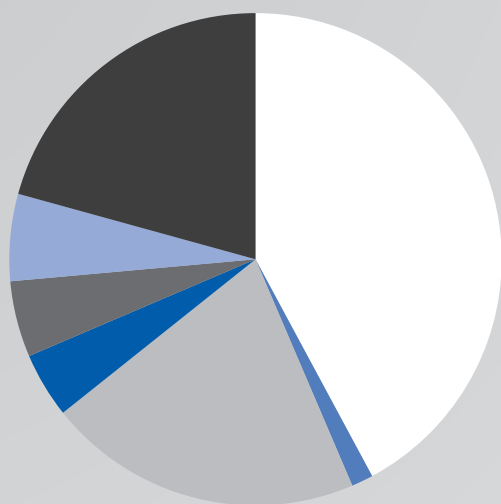
Forholdet mellom innvandreres deltakelse i frivillige organisasjoner og sosial og politisk inkludering er temaet i kapitlet *Civil society and political integration of immigrants in Norway har*. Ann-Helén Bay, Henning Finseraas og Anniken Hagelund studerer både den politiske debatten om organisasjoner rettet mot innvandrere, og innvandrernes deltakelse i organisasjonsliv og politikk.

Les på nett:

<http://www.samfunnsforskning.no/ISF/Nyhetsarkiv/Utfordringer-i-et-multikulturelt-Skandinavia>

PUBLIKASJONER

Instituttets forskningsresultater formidles gjennom egen rapportserie, vitenskapelige artikler, bøker og databaser. I tillegg kommuniserer instituttet gjennom mer allmenrettede kanaler, som kronikker, populærvitenskapelige artikler, seminarer, foredrag og i mediene.

En fullstendig oversikt over våre publikasjoner finnes på www.samfunnsforskning.no

FORMIDLING

Tidsskrift for Samfunnsforskning (TfS)

Tidsskrift for Samfunnsforskning (TfS) ble startet av Institutt for samfunnsforskning i 1960. Tidsskriftet presenterer resultater fra dagsaktuelle samfunnsvitenskapelige undersøkelser for et bredere publikum, med hovedvekt på originalartikler av norske forskere. Ansvarlig redaktør var i 2011 Karl Henrik Sivesind, med Johannes Bergh, Idunn Brekke, Anniken Hagelund og Axel West Pedersen som medredaktører. I løpet av året gikk Sivesind og Brekke ut av redaksjonen, Hagelund overtok som ansvarlig redaktør og Kari Steen-Johnsen kom inn som redaktør. Gerd Granhaug var redaksjonssekretær. Det tverrfaglige redaksjonsrådet består av 11 medlemmer fra ulike forskningsmiljøer og landsdeler. TfS utgis fire ganger i året av Universitetsforlaget, med støtte fra instituttet og Norges forskningsråd. Tidsskriftet er tilgjengelig for skjermlesing på samfunnsforskning.no og kan også lastes ned fra tidsskriftdatabasen idunn.no. Fra og med nr. 1-2012 vil fulltekstartikler kun være tilgjengelig på idunn.no.

Søkelys på arbeidslivet

Søkelys på arbeidslivet er et vitenskapelig tidsskrift som formidler forskning på arbeidslivet i Norge og Norden. Hovedtemaene er arbeidsledighet og sysselsetting, arbeidsmarkedspolitikk, lønnsutvikling, arbeidsorganisering og arbeidsmiljø. Vekten ligger på empiriske studier av både kvalitativ og kvantitativ karakter. Tidsskriftet utgis på Universitetsforlaget med støtte fra In-

Instituttet gir ut to tidsskrifter og en årbok.

stitutt for samfunnsforskning, Arbeidsdepartementet og Norges forskningsråd. I 2011 var Harald Dale-Olsen og Liza Reisel redaktører. Øvrige redaksjonsmedlemmer var Pål Schøne, Ragnhild Steen Jensen, Erling Barth, Fredrik Engelstad, Trygve Gulbrandsen, Marianne Røed og Jon Rogstad. Tidsskriftet gjøres tilgjengelig for skjermlesing på instituttets hjemmesider og på idunn.no. Abonnement kan tegnes gjennom instituttets nettsider eller direkte hos Universitetsforlaget.

Comparative Social Research

Comparative Social Research er en årbok redigert av Institutt for samfunnsforskning i samarbeid med Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo. Fredrik Engelstad er ansvarlig redaktør. Medredaktører er Lars Mjøset, Grete Brochmann, Mari Teigen, Bernard Enjolras og Kristian Berg Harpiken. Julia Orupabo er redaksjonssekretær. Serien gis ut på forlaget Emerald Group Publishing Limited. Tittelen på 2011-utgaven er *The Nordic Varieties of Capitalism*. Boken presenterer en omfattende sam-

funnsøkonomisk analyse av Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. I boken undersøkes de økonomiske forskjellene i Norden, fra den dramatiske kollapsen i islandsk økonomi som et resultat av finanskrisen i 2008, til den norske oljeøkonomien som var tilnærmet upåvirket av de økonomiske urolighetene.

[Nettkommunikasjon](#)

Instituttets hjemmesider er viktige kanaler for publikumskontakt og formidling. I 2011 fortsatte økningen av antall besøkende på våre hjemmesider. Instituttprofilene på Twitter, Facebook og LinkedIn fungerer som gode tilleggskanaler for formidling og legger til rette for nærmere kontakt med publikum. I 2011 opplevde vi en jevn økning av tilhengere på disse nettstedene. Generelt opplever instituttet en sterk interesse for nedlastbare publikasjoner via våre hjemmesider. En omlegging av instituttets nettsider, både når det gjelder struktur, brukervennlighet og design ble påbegynt i 2011.

I tillegg til egne nettsider drifter instituttet en rekke prosjektnettsteder. Sidene til samarbeidsprosjektet med Uni Rokkansenteret, Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, er de mest omfattende. I 2011 ble nettstedet emnnorway.no bygget. På denne siden presenteres informasjon, rapporter og nyheter

om migrasjonspolitikktutvikling i Europa. Det ble også bygget en prosjektnettside for det nordiske forskernettsverket Nordic Migration Research (NMR). Lederverv og sekretariat for nettverket roterer hvert fjerde år mellom de nordiske landene, og for perioden 2011-2014 er dette lagt til Institutt for samfunnsforskning. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, NMR og EMN Norway distribuerer alle elektroniske nyhetsbrev til sine respektive abonnenter.

[Arrangementer og mediekontakt](#)

Instituttet ønsker å bidra til en kunnskapsbasert offentlig debatt gjennom sin forskning, og arrangementer egner seg godt til dette. Vi opplever jevnt over god interesse og deltagelse på instituttets arrangementer. I 2011 arrangerte vi seks vitenskapelige konferanser og syv åpne seminarer. I tillegg ble de årlige minneforelesningene for Arvid Brodersen og Vilhelm Aubert holdt av henholdsvis Kalle Moene: *Likhetens kjemi og dens økonomiske sosiologi* og Anthony Giddens: *The Future of Social Democracy*. Den økte innsatsen med allmennrettet formidling ble opprettholdt i 2011. 19 forskere skrev 21 innlegg på nett og i dagspresse i 2011. I tillegg økte antallet ganger instituttets forskere intervjuet eller sitert i mediene sammenlignet med 2010.

[Årsmelding 2011](#)

STYRETS BERETNING REGNSKAP PUBLIKASJONER

STYRETS BERETNING

30

På sitt siste møte i 2011 vedtok styret strategien for perioden 2012-2015. Strategien slår fast at Institutt for samfunnsforskning skal være et ledende miljø nasjonalt og en attraktiv samarbeidspartner internasjonalt på forskningsområdene arbeidsliv, samfunnsliv og politikk. Forskningen skal frembringe kunnskap og forståelse på områder som er viktige for samfunnsutviklingen og arbeide i nær tilknytning til den internasjonale forskningsfronten. I tråd med visjonene som lå til grunn for etableringen for over 60 år siden skal Instituttet forbli en møteplass for grunnforskning og anvendt forskning.

Ambisjonen om akademisk kvalitet avspeiles blant annet i sammensetningen av forskerstaben. Alle fast ansatte forskere har doktorgrad, og fire forskere fikk opprykk til forsker I. Instituttet gjør også en betydelig innsats i doktorgradsutdanningen. Ni stipendiater var i 2011 tilsatt ved instituttet.

For å kunne levere samfunnsmessig relevant forskning av høy kvalitet er langsiktig satsning og et robust forskningsmiljø nødvendig. Instituttet legger vekt på å utvikle en kritisk masse innenfor sine hovedtemaer, og bestreber seg på å utvikle en akademisk beredskap for å møte nye samfunnsmessige utfordringer. Betydningen av slik beredskap ble understreket i forbindelse med terrorangrepet i juli. I samarbeid med kolleger ved Uni Rokkansenteret i Bergen

analyserte instituttets forskere i løpet av kort tid angrepets virkninger for tillit, sosialt samhold og politisk mobilisering. Funnene inngikk som viktige premisser for den offentlige debatten i etterkant av angrepet.

Formidling til allmenheten er en sentral del av instituttets virksomhet. I 2011 hadde våre forskere ansvar for seks større konferanser som ble arrangert eksternt. I tillegg ble det arrangert syv seminarer i egen regi. I tillegg kommer populærvitenskapelig formidling i ulike fora, blant annet gjennom 19 kronikker og artikler i norske aviser.

Prosjekter fra programmer i Norges forskningsråd utgjør en betydelig andel av porteføljen og bidrar til høy vitenskapelig produksjon. Instituttets forskere har vært forfattere, medforfattere eller redaktører av 5 bøker og 65 artikler, hvorav 59 er vitenskapelige artikler i norske og internasjonale tidsskrifter eller antologier.

Instituttet eier Munthes gate 31 / Fuglehauggaten 6 med påstående bygningsmasse, som huser instituttets kontorer samt noen utleide kontorer. Kontorer, kantine og tekniske installasjoner er blitt betydelig oppgradert i løpet av året. De renoverte områdene fremstår som moderne og funksjonelle, og krav til HMS og brannsikring er innfridd.

Det ble utført 46,5 årsverk i 2011, hvorav 35 forskerårsverk. Per 31. desember 2011 var 63 medarbeidere ansatt ved ISF, 49 i vitenskapelig stilling, hvorav 9 i bistilling. Forskerstaben fordeles seg med 57 prosent kvinner og 43 prosent

menn. Administrasjonen teller 79 prosent kvinner og 21 prosent menn.

Sykefraværet i 2011 var 5,7 prosent av samlet arbeidsmengde. Skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet er ikke konstatert. Det er ikke noe i instituttets virksomhet som forurenser det ytre miljø.

Den samlede omsetningen i 2011 er på kro-

ner 56 651 736. Årsresultatet viser et underskudd på kroner 2 481 260. Underskuddet skyldes utgifter til vedlikehold av bygningene. Underskuddet blir trukket fra instituttets egenkapital.

Instituttets økonomi er solid, og forutsetningene for fortsatt drift er etter styrets oppfatning til stede.

Oslo, 5. mars 2012

Eivind Smith
Styreleder

Anne Kari Lande Hasle
Styremedlem

Marianne Seip
Vara for Tønnesson

Aanund Hylland
Styremedlem

Dag Album
Styremedlem

Karl-Henrik Sivesind
Styremedlem

Signe Bock Seggaard
Styremedlem

Ann-Helén Bay
Direktør

REGNSKAP

32 Resultatregnskap pr. 31.12.2011

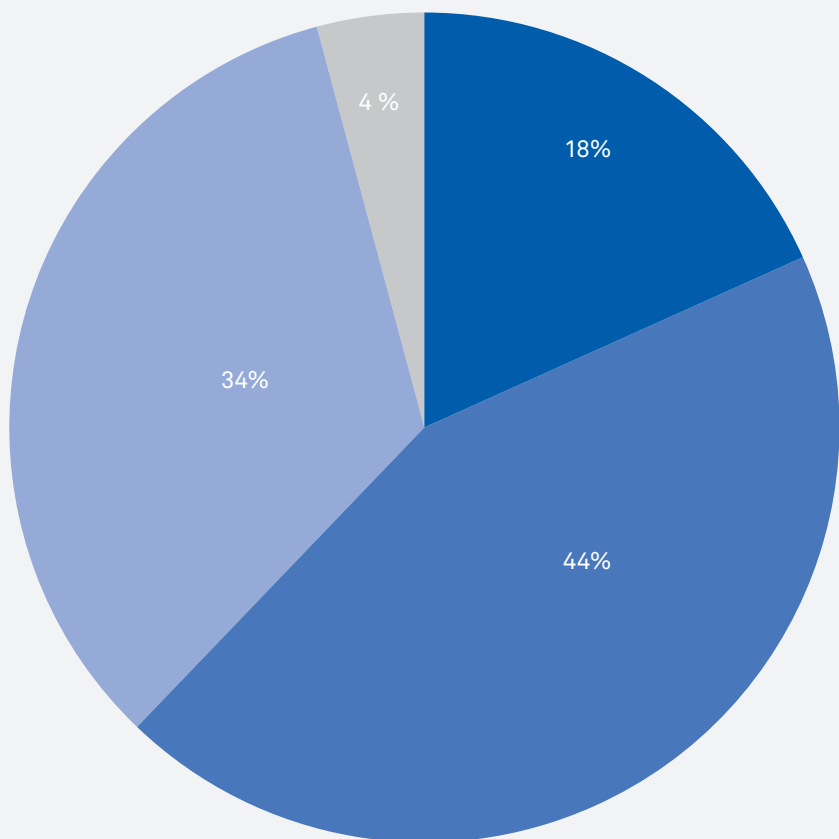
	2011	2010
Driftsinntekter og driftskostnader	Hele kroner	Hele kroner
Grunnbevilgning	10 350 000	10 541 000
Prosjekter	44 964 793	44 597 767
Annen driftsinntekt	1 336 943	1 407 999
Sum driftsinntekter	56 651 736	56 546 766
Lønnskostnader m.m.	30 773 063	29 257 153
Avskrivning på bygninger, tomter og driftsmidler	532 949	445 000
Prosjekt og driftskostnader	28 253 159	24 639 342
Sum driftskostnader	59 559 171	54 341 495
Driftsresultat	-2 907 435	2 205 271
Finansinntekter og finanskostnader		
Renteinntekt	503 631	273 577
Resultat av finansposter	503 631	273 577
Resultat før skattekostnad	-2 403 803	2 478 848
Skattekostnad på ordinært resultat	0	927 792
Skattekostnad på formue	77 457	41 841
Årsresultat	-2 481 260	1 509 215
Overføringer		
Avsatt til driftsfond	-2 481 260	1 509 215
Sum overføringer	-2 481 260	1 509 215

Balanse pr. 31.12.2011

Eiendeler	2011	2010
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Tomter og bygninger	20 573 400	20 992 000
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	1 027 000	0
Sum varige driftsmidler	21 600 400	20 992 000
Sum anleggsmidler	21 600 400	20 992 000
Omløpsmidler		
Fordringer		
Kundefordringer	1 136 418	1 663 023
Andre fordringer	263 301	896 481
Sum fordringer	1 399 719	2 559 504
Investeringer	25 818 866	18 555 537
Sum omløpsmidler	27 218 585	21 115 041
Sum eiendeler	48 818 985	42 107 041
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Grunnkapital	5 374 000	5 374 000
Driftsfond	9 760 191	12 241 452
Sum egenkapital	15 134 191	17 615 452
Gjeld		
Pensjonsforpliktelser	13 041 035	12 946 144
Sum avsetning for forpliktelser	13 041 035	12 946 144
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	3 332 690	2 586 637
Betalbar skatt	77 457	927 792
Skyldig offentlige avgifter	3 382 068	2 304 550
Annen kortsiktig gjeld	13 851 544	5 726 467
Sum kortsiktig gjeld	20 643 759	11 545 445
Sum gjeld	33 684 794	24 491 589
Sum egenkapital og gjeld	48 818 985	42 107 041

VIKTIGSTE FINANSIERING (1000 KR)

34

 Norges forskningsråd, grunnbevilgning

 Departementer/direktorater

 Norges forskningsråd, prosjekter

 Diverse

PUBLIKASJONER

Sluttresultater fra instituttets ulike forskningsprosjekter blir gjengitt i Institutt for samfunnsforskning rapportserie. Instituttets rapporter og de tidligere utgitte arbeidsnotatene kan bestilles ved henvendelse til instituttet. Rapportene kan lastes også ned gratis fra våre nettsider.

Bok- og tidsskriftsartikler

Attewell, Paul, Scott Heilo og Liza Reisel (2011).

«Competing Explanations of Undergraduate Non-completion». *American Educational Research Journal*, 48(3): 536-559.

Barth, Erling, Alex Bryson og Harald Dale-Olsen (2011). «Do higher wages come at a price?» *Journal of Economic Psychology*, doi:10.1016/j.jeb.2011.03.031.

Barth, Erling, Bernt Bratsberg, Torbjørn Hægeland og Oddbjørn Raaum (2011). «Performance Pay, Union Bargaining and Within-Firm Wage Inequality». *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 74(3): 327-362.

Barth, Erling, Rita Asplund, Per Lundborg og Kjersti Misje Nilsen (2011). «Polarization of the Nordic Labour Markets». *Finnish economic papers*, 24(2): 87-110.

Barth, Erling og Harald Dale-Olsen (2011). «Employer Size or Skill Group Size Effect on Wages?» *Industrial & Labor Relations Review*, 64(2): 341-355.

Bay, Ann-Helén, Henning Finseraas og Aksel Hatland (2011). «Svokter oppslutningen om velferdspolitikken?» I: Aksel Hatland (red.), *Veivalg i velferdspolitikken*. Oslo: Fagbokforlaget, s. 137-149.

Bergh, Johannes og Tor Bjørklund (2011). «The Revival of Group Voting: Explaining the Voting Preferences of Immigrants in Norway». *Political Studies*, 59(2): 308-327.

Bergh, Johannes og Jo Saglie (2011). «Stemmegivning ved sametingsvalg: selvbestemmelse som

skillelinje» I: Eva Josefsen og Jo Saglie (red.), *Sametingsvalg: velgere, partier, medier*. Oslo: Abstrakt forlag, s. 138-158.

Bergh, Johannes og Jo Saglie (2011). «Valgdeltakelsen ved sametingsvalg: Hvor viktig er tilgjengelighet?» I: Eva Josefsen og Jo Saglie (red.), *Sametingsvalg: velgere, partier, medier*. Oslo: Abstrakt forlag, s. 85-111.

Bredal, Anja (2011). «Border Control To Prevent Forced Marriages: Choosing Between Protecting Women And Protecting The Nation». I: Aisha Gill og Sundari Anitha (red.), *Forced Marriage: Introducing a Social Justice and Human Rights Perspective*. London: Zed Books, s. 67-89.

Brekke, Idunn og Jon Rogstad: «Godt gift? Betydningen av ektefellens landbakgrunn for kvinnelige etterkommeres arbeidsdeltakelse». *Søkelys på arbeidslivet*, 28(1): 107-123.

Brochmann, Grete og Anniken Hagelund: «Migrants in the Scandinavian Welfare State». *Nordic Journal of Migration Research*, 1(1): 13-23.

Dale-Olsen, Harald, Kjersti Misje Nilsen og Pål Schøne: «Smitter sykefravær?» *Søkelys på arbeidslivet*, 28(1): 124-134.

Eide, Erling, Kristine von Simson og Steinar Strøm (2011). «Rank-Dependent Utility, Tax Evasion and Labor Supply». *Finanzarchiv: Public Finance Analysis*, 67(3): 261-281.

Engelstad, Fredrik (2011). «Kan kjønnskvotering i næringslivet forsvares? - En normativ analyse». *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 35(2): 120-140.

Engelstad, Fredrik (2011). «The Assignment of Political Office by Lot». I: Peter Stone (red.), *Lotteries in Public Life. A Reader*. Charlottesville: Imprint Academic, s. 177-200.

Enjolras, Bernard: «La gouvernance en Norvège (Governance in Norway)» I: Côté, L. (red.), *La gouvernance. Frontières, dispositifs et agents*. Québec: Presses de l'Université du Québec, s. 55-70.

- Enjolras, Bernard og Kari Steen-Johnsen (2011). «Internettets effekt på sosial kapital og sivilts engasjement». I: Dag Wollebæk og Signe Bock Seggaard (red.), *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm, s. 247-268.
- Falch, Nina, Inés Hardoy og Knut Røed (2011). «Mindre arbeidsledighet uten dagpengerettigheter?» *Søkelys på arbeidslivet*, 28(1): 135-155.
- Hagelund, Anniken og Kaja Reegård (2011). «Changing Teams. A Participant Perspective on Citizenship Ceremonies». *Citizenship Studies*. 15(6-7): 735-748.
- Hardoy, Inés og Pål Schøne (2011). «Returns to pre-immigration education for non-western immigrants: why so low?» *Education Economics*, 19(1): 1-25.
- Hompland, Andreas og Håkon Lorentzen (2011). «Et regime i oppløsning» I: Hanstad, Dag Vidar (red.), *Norsk Idrett. Indre spenning og ytre press*. Oslo: Akilles, s. 507-524.
- Josefsen, Eva og Jo Saglie (2011). «Innledning: det samiske demokratets utfordringer» I: Eva Josefsen og Jo Saglie (red.), *Sametingsvalg: velgere, partier, medier*. Oslo: Abstrakt forlag, s. 9-31.
- Josefsen, Eva og Bernt Aardal (2011). «Valgordningen ved sametingsvalg – en viktig rammebetingelse» I: Eva Josefsen og Jo Saglie (red.), *Sametingsvalg: velgere, partier, medier*. Oslo: Abstrakt forlag, s. 32-55.
- Karlsen, Rune (2011). «A Platform for Individualized Campaigning?» *Policy & Internet*, 3(4): Article 4. doi: 10.2202/1944-2866.1137
- Karlsen, Rune (2011). «Still Broadcasting the Campaign: On the Internet and the Fragmentation of Political Communication with Evidence from Norwegian Electoral Politics». *Journal of Information Technology & Politics*, 8(2): 146-162.
- Karlsen, Rune (2011). «Velgere i sametingsvalgekamp: den samiske offentligheten i praksis» I: Eva Josefsen og Jo Saglie (red.), *Sametingsvalg: velgere, partier, medier*. Oslo: Abstrakt forlag, s. 252-270.
- Karlsen, Rune (2011). «Velgernes valgkamp» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 41-64.
- Karlsen, Rune og Bernt Aardal (2011). «Kampen om dagsorden og sakseiarskap» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 131-162.
- Kumlin, Staffan (2011). «Claiming blame and giving credit? Unintended effects of how government and opposition frame the Europeanization of welfare». *European Union Politics*, 12(4): 575-595.
- Kumlin, Staffan (2011). «Dissatisfied Democrats, Policy Feedback, and European Welfare States, 1976-2001». I: Sonja Zmerli and Marc Hooghe (red.), *Political Trust: Why Context Matters*. Colchester: ECPR Press, s. 163-186.
- Kumlin, Staffan og Peter Esaiasson (2011). «Scandal Fatigue? Scandal Elections and Satisfaction with Democracy in Western Europe, 1977-2007». *British Journal of Political Science*, 42, s. 263-282 doi: 10.1017/S000712341100024X.
- Lidén, Hilde (2011). «Barn på asylmottak - Rettighetsstatus og praksis». *Tidsskrift for Velferdsforskning*, 14(2): 64-78.
- Listhaug, Ola og Bernt Aardal (2011). «Politisk tillit - et mål på demokratiets helsetilstand?» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 291-304.
- Midtbøen, Arnfinn Haagensen (2011). «Postnasjonal nødvendighet eller nasjonens retur? Holdninger til dobbelt statsborgerskap i de skandinaviske landene». I: Eriksen, Thomas Hylland og Hans Erik Næss (red.), *Kulturell kompleksitet i det nye Norge*. Oslo: Unipub, s. 203-219.
- Orupabo, Julia (2011). «Kjønn og etnisitet som symbolske grenser i to profesjonsutdanninger» I: Anne Leseth og Kari Nyheim Solbrække (red.), *Profesjon, kjønn og etnisitet*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 95-120.
- Reisel, Liza (2011). «Two Paths to Inequality in Educational Outcomes: Family Background and Educational Selection in the United States and Norway». *Sociology of Education*, 84(4): 261-280.
- Røed, Marianne, Bernt Bratsberg og Pål Schøne (2011). «Bidrar innvandring til å 'smøre hjulene' i arbeidsmarkedet?» *Søkelys på arbeidslivet*, 28(3): 244-264.
- Saglie, Jo og Signe Bock Seggaard (2011). «Den norske kirkes demokratiske legitimitet – erfaringer fra kirkevalget 2009». *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, 27(3): 155-179.
- Seggaard, Signe Bock (2011). «Digitalt lokaldemokrati og kommunalt selvstyre: muligheter og snublesteiner». I: Harald Baldersheim og Eivind Smith (red.), *Lokal demokrati uten kommunalt selvstyre?* Oslo: Abstrakt forlag, s. 156-183.
- Seggaard, Signe Bock (2011). «Sosial kapital og organisasjonstilknytning blant etniske minoriteter». I: Dag Wollebæk og Signe Bock Seggaard (red.), *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 181-206.
- Steen-Johnsen, Kari (2011). «Særforbund i en brytningstid-mellom byråkrati, kommersialisme og frivillighet». I: Hanstad, Dag Vidar (red.), *Norsk idrett - indre spenning og ytre press*. Oslo: Akilles, s. 241-258.
- Steen-Johnsen, Kari og Bernard Enjolras (2011). «Norway-towards a volatile civil society?» I: Wijkström, Filip og Zimmer, Annette (red.), *Nordic Civil Society at a Cross-Roads. Transforming the Popular Movement Tradition*.

tion. Nomos: Baden Baden, s. 55-71.

Steen-Johnsen, Kari, Philippe Eynaud og Filip Wijkström (2011). «On Civil Society Governance: An Emergent Research Field». *Voluntas*, 22(4): 555-565.

Sznitman, Sharon R., Liza Reisel og Daniel Romer (2011). «The Neglected Role of Adolescent Emotional Well-Being in National Educational Achievement». *Journal of Adolescent Health*, 48(2): 135-142.

Teigen, Mari (2011). «Kvoteringstradisjon og styringseksponasjon». *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 35(2): 84-101.

Tjernshaugen, Anders, Bernt Aardal og Anne Therese Gullberg (2011). «Det første klimavalget? Miljø- og klimaspørsmålenes plass ved valget i 2009» I: Bernt Aardal, (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 331-362.

Wollebæk, Dag og Signe Bock Seggaard (2011). «Sosial kapital i Norge: Oljen i maskineriet?» I: Dag Wollebæk og Signe Bock Seggaard (red.), *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 11-23.

Wollebæk, Dag og Signe Bock Seggaard (2011). «Sosial kapital - hva er det og hvor kommer det fra?» I: Dag Wollebæk og Signe Bock Seggaard (red.), *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 25-49.

Ødegård, Guro (2011). «Bowling på Veitvet: Lenkende sosial kapital i et flerkulturelt lokalsamfunn». I: Dag Wollebæk og Signe Bock Seggaard (red.), *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 131-155.

Ødegård, Guro (2011). «Finnes en ideell stemmerettsalder?» *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 11(1): 3-31.

Aardal, Bernt (2011). «Det politiske landskap – stabile grunnholdninger og skiftende partipreferanser» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 97-130.

Aardal, Bernt (2011). «Et politisk kart over Norge» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 363-380.

Aardal, Bernt (2011). «Folkeopinionen – demokratiets grunnvoll» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 65-96.

Aardal, Bernt (2011). «Mange blir valgt, men få blir gjenvalgt» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 13-40.

Aardal, Bernt (2011). «The Norwegian Electoral System and its Political Consequences». *World Political Science Review*, 7(1): 1-31.

Aardal, Bernt (2011). «Urbane og velutdannede velgere – en ny og kreativ klasse?» I: Bernt Aardal (red.), *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 305-330.

Aardal, Bernt og Tanja Binder (2011). «Leader Effects and Party Characteristics» I: Kees Aarts, André Blais and Hermann Schmitt (red.), *Political Leaders and Democratic Elections*. Oxford, s. 108-126.

Aarts, Kees og Bernt Aardal (2011). «Patterns of Party Evaluations». I: M. Rosema, B. Denters & K. Aarts (red.), *How Democracy Works*. Amsterdam: Pallas Publications-Amsterdam University Press, s. 159-179.

Bøker og monografier

Josefsen, Eva og Jo Saglie (red.), (2011). *Sametingsvalg: velgere, partier, medier*. Oslo: Abstrakt forlag.

Lorentzen, Håkon og Line Dugstad (2011). *Den norske dugnaden*. Oslo: Høyskoleforlaget

Sejersted, Francis (2011). *The Age of Social Democracy. Norway and Sweden in the Twentieth Century*. Princeton, N.J: Princeton University Press.

Wollebæk, Dag og Signe Bock Seggaard (red.), (2011). *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Aardal, Bernt (red.), (2011). *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Institutt rapporter

Bredal, Anja (2011). *Mellom makt og avmakt*. ISF-rapport 2011:4. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Enjolras, Bernard og Signe Bock Seggaard (2011). *Ungdommens politiske bruk av sosiale medier*. ISF-rapport 2011:6. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Lidén, Hilde, Marie Louise Seeberg og Ada Engebrigtsen (2011). *Medfølgende barn i asylmottak - livssituasjon, mestring, tiltak*. ISF-rapport 2011:1. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Lorentzen, Håkon (2011). *Statstilskudd til frivillige, familie- og likestillingspolitiske organisasjoner*. ISF-rapport 2011:5. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Seland, Idunn og Hilde Lidén (2011). *Fritidsaktiviteter for barn på asylmottak*. ISF-rapport 2011:2. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Steen-Johnsen, Kari, Hilde Lidén og Monica Five Aarset (2011). *Offentlig innsats mot tvangsekteskap*. ISF-rapport 2011:7. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Vevstad, Vigdis og Charlotte Mysen (2011). *Normative European Jurisprudence in a Refugee and Migration context*. Oslo: ISF-rapport 2011:3. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Ødegård, Guro (2011). *Medborgerskap, politisk*

deltagelse og makt. Notat. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Ødegård, Guro og Johannes Bergh (2011). *Unge i tradisjonell politikk. Deltakelse i valg, kommunestyre og partier*. Notat. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Samarbeidsrapporter og artikler utgitt ved andre institusjoner

Brekke, Jan-Paul (2011), *Migrasjon og integrasjon: Norges tilknytning til EU*. Oslo: Europautredningen.

Djuve, Anne Britt, Hanne Kavli og Anniken Hagelund (2011), *Kvinner i kvalifisering*. Fafo-rapport 2011:2. Oslo: Fafo.

Gulbrandsen, Trygve og Guro Ødegård (2011), *Frivillige organisasjoner i en ny tid*. Rapport 2011:1. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Hydle, Ida og Anja Bredal (2011), *Erfaringer med dialog i tvangsekteskapsaker*. NOVA-rapport 27/11. Oslo: NOVA.

Pedersen, Axel West (2011), «Pensions, Health Care and Long-term Care». *Norway - ASISP Annual Report*. Brussels: European Commission, Employment, Social Affairs and Inclusion.

Saglie, Jo og Ulla Schmidt (2011), «Samordning av kirkelige valg og offentlige valg» I: Ulla Schmidt (red.) *Kirkevalget 2011. Evaluering*. KIFO-notat 4/2011.

Segaard, Signe Bock (2011), «Velgere». I: Ulla Schmidt (red.) *Kirkevalget 2011. Evaluering*. KIFO-notat 4/2011.

Segaard, Signe Bock (2011), *Frivillig sektor og innvandrere*. Notat. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Wollebæk, Dag, Bernard Enjolras, Guro Ødegård og Kari Steen-Johnsen (2011), *Hva gjør terroren med oss som sivilsamfunn?* Notat. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Wollebæk, Dag og Karl Henrik Sivesind (2011), *Økonomi, frivillig arbeid og deltakelse i den frivillige kultursektoren*. Notat. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Ødegård, Guro og Jacob Aars (2011), *Ungdom, valgdeltagelse og stemmerett*. Rapport 2011:4. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Kongresspapers og -foredrag

Barth, Erling, Bernt Bratsberg og Oddbjørn Raam (2011), «Immigrant Wage Profiles Within and Between Establishments» NORFACE migration, Discussion Paper No. 2011-19. Department of Economics, University College London

Bay, Ann-Helén, Henning Finseraas og Axel West

Pedersen (2011), «Welfare dualism in two Scandinavian welfare states: Public opinion and party politics». Paper presentert på *ECSR European Consortium for Sociological Research, 20th Anniversary Conference*, Dublin 14.-18. desember.

Bay, Ann-Helén, Henning Finseraas og Axel West Pedersen (2011), «Welfare chauvinism in two Scandinavian welfare states». Paper presentert på sesjonen *Mångfald och integration i Norden, NOPSA Nordic Political Science Association*, Vasa, Finland, 9.-12. august og på *Trygdeforskningsseminaret* i Lillehammer 28.-29. november.

Brochmann, Grete (2011), «Scandinavian nation-building and the immigration challenge». Paper presentert på *Fear and anxiety over national identity, Russel Sage Foundation*, New York 9.-10. november. Bergh, Johannes og Jo Saglie (2011), «Valgdeltakelsen ved sametingsvalg: hvor viktig er tilgjengelighet?». Paper presentert på *Nasjonal fagkonferanse i statsvitenskap*, Bergen, 5.-7. januar 2011.

Bergh, Johannes og Jo Saglie (2011), «Self-Determination as a Political Cleavage: The Norwegian Sámediggi Election of 2009». Paper presentert på arbeidsgruppa *Indigenous Politics: Mobilization, Representation, Internationalization, ECPR Joint Sessions of Workshops*, St. Gallen, 12.-17. april 2011.

Bredal, Anja (2011), «My brother, my protector or oppressor? Practicing and challenging patriarchy in sibling relationships». Paper presentert på *British Sociological Association Annual Conference*, London, United Kingdom, 6.-8. april 2011.

Dale-Olsen, Harald (2011), «Sickness absence, sick leave pay and pay schemes». Paper presentert på *Trygdeforskningsseminaret* i Lillehammer 28.-29. november.

Dale-Olsen, Harald og Marianne Røed (2011), «Normer for uførhet. Hvordan påvirkes du av dine kolleger?» Paper presentert ved konferansen *Hva får folk til å arbeide? Insentiver, lyst eller plikt?* ved Høyskolen i Oslo og Akershus (HiOA) 17. november 2011.

Dale-Olsen, Harald, Kjersti Misje Nilsen og Pål Schøne (2011), «Imitation, Contagion, and Exertion—Do Colleagues' Sickness Absences Influence your Absence Behaviour?» Paper presentert ved ESOP seminarserie våren 2011 (Harald Dale-Olsen), ved Nordisk konferanse om sykefravær og uførhet i Norden i Svolvev 2011 (Pål Schøne), ved EALE 2011 på Kypros (Pål Schøne), og ved Workshop on absenteeism and social insurance 2011, Utrecht university (Harald Dale-Olsen).

Engelstad, Fredrik (2011), *Workplace Democracy: A Reformulation*. Paper presentert på årskonferansen *til UiOs Demokratiprogram*, Oslo 11. - 12. januar 2011 og på

NEON-dagene, Oslo 17.-18. november 2011.

Enjolras, Bernard og Steen-Johnsen, Kari (2011), «Sport Organizations as Policy Implementers in Norway». Paper presentert på *Nordisk sosiologkongress*, 4.-7. August 2011.

Enjolras, Bernard, Steen-Johnsen, Kari og Dag Wollebæk (2011), «How do social media change the conditions for civic and political mobilization?» Paper presentert på *Politikkseminaret*, ISF, desember 2011.

Fløtten, Tone og Axel West Pedersen (2011), «The consensual approach to poverty—an application to Norwegian data». Paper presentert på den årlige *FISS-konferansen* i Sigtuna, juni 2011.

Halrynjo, Sigtuna (2011), «Gendered family-friendliness and the rules of the career game: How elite educated mothers turn into replaceable workers in family friendly Norway». Paper presentert på *Nordic Sociology conference* 5. august 2011.

Lidén, Hilde (2011), «Undocumented migrants and their children». Paper presentert på *Nakmi-seminaret Migration, health and vulnerability in a multidisciplinary perspective* 4. april 2011.

Lidén, Hilde (2011), «Lovregulering og velferdsstatens normative grunnlag. Irregulære barn som case». Paper presentert på *Norsk Antropologisk forenings årskonferanse* 7. mai 2011.

Lidén, Hilde (2011), «Migration, Globalization and New Social Formations». Paper presentert på *Imer Bergen 15. års konferanse Bergen* 9.-10. november 2011.

Nadim, Marjan (2011), «Working choices and economic practices among young second generation families». Paper presentert på konferansen *British Sociological Association Annual Conference*, april 2011
Røed, Marianne og Pål Schøne (2011), «Does immigration increase labour market flexibility?» Paper presentert på *EALE Conference at Cyprus*, september 2011.

Saglie, Jo (2011), «Why participate in local politics – and why not?». Paper presentert på arbeidsgruppa *Participatory Democracy* på den 16. nordiske statsviterkongressen, Vasa, 9.-12. august 2011, og på the 6th *ECPR General Conference*, Reykjavik, 25.-27. august 2011.

Saglie, Jo og Signe Bock Seggaard (2011), «Den norske kirkes demokratiske legitimitet – erfaringer fra kirkevalget 2009». Paper presentert på konferansen *Democracy as Idea and Practice*, Oslo, 13.-14. januar 2011.

Schøne, Pål og Ines Hardoy (2011), «Impact of Plant Closure over the Business Cycles for Immigrants and Native Workers». Paper presentert på *Trygdeforskningsseminaret* i Lillehammer 28.-29. november 2011.

Seggaard, Signe Bock, Jo Saglie og Harald Baldersheim (2011), «E-valg – en demokratisk gevinst? Problemstillinger og utfordringer i evaluering av et

forsøk med elektronisk valg i Norge høsten 2011». Paper presentert på den 20. *nordiske kommunalforskerkonferansen*, Göteborg, 24.-26. november 2011.

Solheim, Jorun (2011), «The Logic of Metaphor». Paper presentert på konferansen *Gregory Bateson and Interdisciplinary Thinking*, Oslo 30. august 2011.

Solheim, Jorun (2011), «Modes of Familism». Paper presentert på nordisk sosiologi-konferanse *Power and Participation*, 7.-9. november 2011.

Staver, Anne (2011), «Free Movement for Workers or Citizens? Reverse Discrimination in European Family Reunification Policies». Paper presentert på the *Conference Free Movement and Discrimination: The European Union in Comparative Perspective*, Glendon College, York University, Toronto, 28. november 2011.

Aarset, Monica Five (2011), «Hearts and roofs. Family and living arrangements among young adults of Indian and Pakistani descent», Paper presentert på *Nordic Sociological Association conference*, Oslo, 5. august 2011.

Aarset, Monica Five (2011), «Shared heart, separate roofs? On family and household arrangements in Norwegian-Pakistani families». Paper presentert på *BSA Annual Conference 2011* i London, 6.-8. april 2011.

[Kronikker, ledere, kommentarer, anmeldelser](#)

Bergh, Johannes og Tor Bjørklund (2011), «Innvandrer-nes lokalvalg». *Aftenposten*, 8. september 2011.

Dale-Olsen, Harald, Kjersti Misje Nilsen og Pål Schøne (2011), «Er sykefravær smittosomt?» *LO-Aktuelt*, 15/2011.

Enjolras, Bernard (2011), «Ungdommens politiske bruk av sosiale medier». *En samfunnsforskings blogg*, 17. august 2011.

Enjolras, Bernard, Dag Wollebæk, Kari Steen-Johnsen og Guro Ødegård (2011), «Styrket sivilsamfunn kort tid etter terror». *Aftenposten*, 24. august 2011.

Hardoy, Inés (2011), «Arbeid for bedre integrering - En kommentar fra arbeid i Inkluderingsutvalget». *Samfunnsøkonomen*, 65 (6): 11-15.

Lidén, Hilde, Marie Louise Seeberg og Ada Engebriktsen (2011), «Ny type asylmottak gir forverret livssituasjon for barn». *Aftenposten*, 21. mars 2011.

Jonker, Merel (2011), «Bokanmeldelse av Morten Darbo og Frank Tore Mengkrogen: Barnebidrag». *Tidskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 9 (4): 338-341

Karlsen, Rune (2011), «Valgkampstil og sosiale medier». *Nationen*, 15. august 2011.

Lidén, Hilde (2011), «Book review: Grønseth, A.: Lost selves and lonely persons: experiences of illness and well-being among Tamil refugees in Norway». *Journal of the Royal Anthropological Institute*, 17(4): 901-902.

- Lorentzen, Håkon (2011), «Dugnad og frivillighet» *Lokalhistorisk Magasin*. 22(3): 4-9.
- Lorentzen, Håkon (2011), «Staten og frivillighet». *Dagens Næringsliv*, 25. juni 2011.
- Midtbøen, Arnfinn Haagenen (2011), «Bokanmeldelse av Anne-Jorunn Berg, Anne Britt Flemmen og Berit Gullikstad (red.), Likestilte norskheter. Om kjønn og etnisitet». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 52(2): 278-281
- Midtbøen, Arnfinn Haagenen (2011), «Spillet om velferdsstaten». *Dagsavisen*, 6. september 2011.
- Orupabo, Julia og Mette Løvgren (2011), «Norskhet – Inledning». *Sosiologi i dag*, 41(3-4): 5-11.
- Pedersen, Axel West (2011), «Til høyre med Rawls?» *Klassekampen*, 27. april 2011.
- Pedersen, Axel West og Aksel Hatland (2011), «Uakseptable forslag». *Dagbladet*, 20. mai 2011.
- Saglie, Jo (2011), «Den usynlige bydelspolitikken – et demokratisk problem?» *DittOslo*, 15. august 2011.
- Saglie, Jo (2011), «Mange kjente navn kjemper om å bli ordfører, men det er viktigere hvem som blir byrådsleder». *DittOslo*, 21. juni 2011.
- Saglie, Jo (2011), «Skal 16-åringer få stemme?» *Nationen*, 4. juli 2011.
- Saglie, Jo (2011), «Valgkamp i skyggen av terrorangrepet». *Østkantavisa*, 18. august 2011.
- Saglie, Jo og Signe Bock Seggaard (2011), «Kirkevalget: Blir Den norske kirke mer demokratisk?» *PluRel - en blogg om religion og samfunn*, UiO. 30. august 2011.
- Seggaard, Signe Bock (2011), «E-valg - en demokratisk gevinst?» *Nationen*, 22. august 2011.
- Seggaard, Signe Bock (2011), «Veje til lokalt e-demokrati - organisering, mål, virkemidler og resultater». I: Andreas Ivarsson (red.), *Nordisk kommuniforskning. En forskningsoversikt med 113 prosjekt*. Gøteborg: Göteborgs Universitet, s. 301-304.
- Sivesind, Karl Henrik (2011), «Evalueringen av norsk sosiologisk forskning». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 52(2): 235-235.
- Storvik, Aagot Elise (2011), «Women on Boards – The Norwegian Quota Reform». *Journal for Institutional Comparisons, CESifo DICE Report*, 9(1): 35-41.
- Teigen, Mari (2011), «Gender Quotas on Corporate Boards». I: Kirsti Niskanen *Gender and Power in the Nordic Countries* Oslo: Norden/NIKK, s. 87-110.
- Teigen, Mari (2011), «Likestilling i revers?» *Kronikk i Aftenposten*, 14. februar 2011.
- Teigen, Mari (2011), «Norsk likestillingspolitikk på Europaturné». *Hegnar Kvinner*, 7. februar 2011.
- Teigen, Mari (2011), «Styrekvotering på Europaturné». *Jyllands-Posten, Danmark*. 28. august 2011.
- Pedersen, Axel West (2011), «Dem opp for tidligpensjonsbølgen!» *Dagens Næringsliv*, 12. oktober 2011.
- Pedersen, Axel West (2011), «Pensjonsfelle kunne vært unngått». *Dagens Næringsliv*, 17. november 2011.
- Ødegård, Guro (2011), «Den ideelle stemmerettsalder - finnes den?» I: *Demokrati og fremtiden. Valgrettskommisjonens betænkning om unges demokratiske engasjement*. København: Valgrettskommisjonen
- Aardal, Bernt (2011), «Valgordning, demokrati og effektivitet: norske forholdstallsvalg versus britiske flertallsvalg» I: Ø. Bratberg og K. M. Haugevik (red.), *Det glemte partnerskapet? Norge og Storbritannia i et endret Europa*. Oslo: British Politics Society Norway
- Aarset, Monica Five og Miriam Latif Sandbæk (2011), «Foreldreskap og ungdoms livsvalg i en migrasjonskontekst» I: *Ikke bare tvangsekteskap. En artikkelsamling. Sluttrapport fra IMDIs arbeid med handlingsplan mot tvangsekteskap 2008-2011*.
- Aarset, Monica Five (2011), «Bokanmeldelse av Anne-Jorunn Berg, Anne Britt Flemmen og Berit Gullikstad: Likestilte norskheter. Om kjønn og etnisitet». *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 11(1): 72-75.